

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Централна кооперативна банка АД, София ("Банката"), ЕИК 831447150, е основана през 1991. Банката извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ). Банката осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз, издаден от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

През декември 2005 на Банката е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър. През 2007 Банката започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

Банката е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса – София с борсов код 4CF за обикновени акции на Банката. Банката е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки и е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Банката извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закон за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката спазва определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закон за пазарите на финансови инструменти (ЗПИИ) и Наредба 38 издадена от Комисията за Финансов Надзор (КФН). Банката прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38. Банката прилага правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят съответствие с изискванията на чл. 28-31 от Наредба 38.

Към 31 декември 2019 дейностите на Банката се извършват чрез централен офис в София, България, 47 клона и 257 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

Крайният собственик на Банката, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса - София АД, е Химимпорт АД.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2.1. Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2019. Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване на принципа за действащо предприятие. Сумите в индивидуалния финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.). Индивидуалният финансов отчет на Банката е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС) (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Банката притежава контрол в дъщерните дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие, Република Северна Македония и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, Република България.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1. Обща рамка за финансово отчитане (продължение)

Този финансов отчет е индивидуален. Банката съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, разработени и публикувани от СМСС и приети от ЕС, който ще бъде публикуван след датата на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен съгласно историческата цена, модифицирана до справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, и оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Останалите финансови активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност.

2.2. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти** – Характеристики за предплащане с отрицателна компенсация – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)“**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **КРМСФО 23 Несигурност при данъчното третиране на дохода** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Банката, с изключение на ефектите от прилагането на МСФО 16 Лизинг.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Не се очаква приемането на тези изменения на съществуващите стандарти да доведе до съществени промени във финансовия отчет на Банката.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.2. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСФО 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020.

Банката очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг

През текущата година Банката е приложила МСФО 16 Лизинг (издаден от СМСС през януари 2016), който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане при лизингополучател, като премахва разликата в отчитането между оперативен и финансов лизинг, и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети (практически целесъобразна мярка). За разлика от счетоводното отчитане при лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени. Въздействието от прилагането за пръв път на МСФО 16 върху финансовия отчет на Банката е описано по-долу.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Банката е 1 януари 2019.

Банката е приложила МСФО 16, използвайки подхода на модифицирано ретроспективно приложение (подход за кумулативно наваксване), който:

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

- Изисква Банката да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.
- Не е необходимо преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

МСФО 16 предвижда ново определение за лизинг. Банката ще се възползва от практически целесъобразната мярка, налична при прилагането за пръв път на МСФО 16, да не преоценява дали даден договор е лизинг или съдържа такъв. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага за тези лизингови договори, въведени или изменени преди 1 януари 2019.

Като цяло МСФО 16 въвежда нова дефиниция на лизинга, съобразно която „Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време“. По отношение на лизингополучателите новият счетоводен стандарт изисква счетоводното третиране да се базира на признаването за всички видове лизинги на активи, представляващи „право на ползване“ на съответния актив, като в същото време се признава и пасив, отразяващ бъдещите плащания по лизинговия договор.

При първоначалното признаване формираният актив се оценява по цена на придобиване, включваща: размера на първоначалната оценка на пасива, представляваща настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания; лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга; първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя и оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта.

При първоначалното признаване лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен.

Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Последващото оценяване на формирания актив се базира на изискванията на МСС 16, а формираният пасив се основава на амортизиране на лизинговото задължение на база ефективния лихвен процент и намаляване на задълженията по лизинга с направените дължими плащания. Формираните активи се третират подобно на други нефинансови активи и съответно се амортизират, освен ако не са класифицирани като инвестиционни имоти по справедлива стойност.

Във връзка с прилагането на този нов счетоводен модел на отчитане на лизинговите договори спрямо прилагания счетоводен модел съобразно МСС 17, Банката извърши анализ на съществуващите към 01.01.2019 договорни отношения с цел идентифициране на тези от тях, попадащи в обхвата на новата дефиниция за лизинг. В резултат на този анализ бяха определени лизинговите договори, за които Банката предприе действия за приемане на процедури с цел определяне на ефектите от прилагането на новия стандарт.

В този процес Банката взе решение да се възползва от дадените възможности в новия стандарт за освобождаване от прилагането на изискванията на новия стандарт по отношение на краткосрочни лизингови договори със срок по-малък от 12 месеца и лизингови договори, отнасящи се до активи с ниска стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

а) Въздействие на новото определение за лизинг

Банката е използвала практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, за да не преоценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага по отношение на онези договори, сключени или изменени преди 1 януари 2019.

Промяната в определението за лизинг се отнася главно до понятието за контрол. МСФО 16 определя дали един договор съдържа лизинг въз основа на това дали клиентът има право да контролира използването на идентифициран актив за период от време срещу възнаграждение. Това е в контраст с фокуса, който се поставя върху „рисковете и ползите“ в МСС 17 и КРМСФО 4.

Банката прилага определението за лизинг и свързаните с него насоки, посочени в МСФО 16, по отношение на всички договори, сключени или изменени на или след 1 януари 2019. Анализът на Банката при подготовката за прилагането на МСФО 16 показва, че новото определение в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на определението за лизинг.

б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя

(i) Предишни договори за оперативен лизинг

МСФО 16 променя начина, по който Банката отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, които са се отчитали като текущ оперативен разход за периода.

Прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори (освен, за тези, за които е приложена практически целесъобразната мярка), Банката:

- Признава активи с право на ползване и лизингови задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с МСФО 16:В8(б)(ii);
- Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход;
- Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата (представена в рамките на финансовата дейност) и лихвата (представена във финансовата дейност) в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг (напр. гратисен период) се признават като част от оценката на активите с право на ползване и лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на разходите за наем като цяло по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи.

За краткосрочни лизингови договори (срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност, Банката е избрала да признае разход за лизинг по линейния метод, както се допуска по МСФО 16. Този разход се представя на ред „Разходи за дейността“ в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя (продължение)

Банката е използвала следните практически целесъобразни мерки при прилагането на подхода за кумулативно наваксване към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17:

- Банката е приложила единен дисконтов процент към портфейл от лизингови договори с разумно сходни характеристики.
- Банката е избрала да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- Банката е изключила първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначално прилагане.
- Банката е използвала последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Предишни договори за финансов лизинг

За лизинг, класифициран преди като финансов лизинг съгласно МСС 17 лизинговите активи и задължения по финансов лизинг, оценени прилагайки МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане, се рекласифицират, съответно, като активи с право на ползване и лизингови задължения без корекции освен в случаите, когато Банката е избрала да приложи изключението за признаване на активи с ниска стойност.

От 1 януари 2019 активи с право на ползване и лизингови задължения се отчитат съгласно МСФО 16.

(iii) Предишни договори за неотменими вещни права

Към 31 декември 2018 учредените в полза на Банката вещни права за ползване на сгради са в размер на 25 339 хил. лв. От 1 януари 2019 тези вещни права са рекласифицирани за отчитане като активи с право на ползване съгласно МСФО 16. Поради характера си посочените активи с право на ползване не пораждат свързани лизингови пасиви.

в) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено начина, по който лизингодателят отчита лизинговите договори. Съгласно МСФО 16 лизингодателят продължава да класифицира лизинговите договори като финансов лизинг или оперативен лизинг и отчита тези два вида лизинг по различен начин.

г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16

Приложеният среднопретеглен диференциален лихвен процент на лизингополучателя към лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г, е 3.6%, с изключение на договорите, в които Банката има уговорен договорен лихвен процент.

В таблицата по-долу са представени задълженията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 към 31 декември 2018, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане и лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние на датата на първоначалното прилагане.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16 (продължение)

Ефект върху от първоначалното прилагане на стандарта към 1 януари 2019

Задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	33,790
Краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,900)
Ефект от дисконтиране на горните стойности	(2,895)
Лизингови задължения, признати към 1 януари 2019 в резултат от прилагането на МСФО 16	27,995
Задължения за финансов лизинг, признати съгласно МСС 17 към 31 декември 2018	1,265
Общо лизингови задължения, признати към 1 януари 2019	29,260

При първоначалното прилагане на МСФО 16 Банката е признала активи с право на ползване в размер на 53,334 хил. лв., в т.ч. 25,339 хил. лв. рекласифицирани вещни права на ползване на недвижими имоти, и лизингови задължения в размер на 27,995 хил. лв.

Таблицата по-долу представя обобщение на финансовото въздействие от прилагането на МСФО 16 върху финансовия отчет на Банката:

	Към 1.1.2019	За годината, приключваща на 31.12.2019
Активи с право на ползване	53,334	-
Лизингово задължение	(27,995)	-
Ефект върху отчета за печалбата или загубата:		
- Увеличение на амортизацията	-	(15,794)
- Увеличение на разходи за лихви	-	(1,291)
- Намаление на разходите за наем	-	9,442
Ефект върху отчета за паричните потоци:		
- Увеличение на нетния паричен поток от оперативна дейност	-	9,442
- Намаление на нетния паричен поток от финансова дейност	-	(9,442)

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА
3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Банката и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Банката, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата;

Банката преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Банката от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

3.2.2. Такси и комисиони

Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”, се използват следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Банката удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

Банката признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Банката удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, тя признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 22.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.2. Такси и комисиони (продължение)

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Сделките, осъществени в чуждестранни валути, се преизчисляват в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преизчисляват в лева към деня на изготвянето на отчета за финансовото състояние по обменните курсове на БНБ за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на БНБ за деня на сделката, се отчитат в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Банката извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на БНБ за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, се отчитат в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2019 и 2018 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2019	31 декември 2018
1 долар на САЩ = 1.74099 лева	1 долар на САЩ = 1.70815 лева

Функционалната валута на клона на Банката в Република Кипър е евро.

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Банката в печалбата или загубата само когато:

- а) правото на Банката да получи плащане на дивидент е установено;
- б) има вероятност Банката да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Финансови активи и пасиви

Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Банката, когато и само когато Банката стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Банката класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- а) бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Банката управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Банката определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделите, прилагани от Банката, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци;
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата. Банката управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Банката класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Банката класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Първоначално признаване на финансови инструменти

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Банката оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоченьван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Банката оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Банката прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Банката оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия: а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Банката използва модел за категоризиране на финансовите активи във Фази, в зависимост от нивото на кредитния риск. Финансовите активи се категоризират на ниво длъжник, в една от следните фази:

Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 3 – експозиции в неизпълнение.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Кредитният риск по финансов актив може да бъде определен като нисък, на база външен кредитен рейтинг и оценената от Банката способност на длъжника да изпълнява задълженията си в краткосрочен план, като евентуални неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително, да намалят способността на длъжника да изпълнява задълженията си. Към експозициите без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване се отнасят експозиции, по които просрочието по договорените плащания е до 30 дни и не се установяват индикатори за значително увеличение на кредитния риск.

Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество, се извършва въз основата на комбинация от автоматични и други вътрешно определени индикатори. Банката е приела, че е налице значително увеличение на кредитния риск по финансов актив, когато просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни, както и когато са предоставени отстъпки на длъжник поради финансови затруднения и тези отстъпки не водят до съществено намаление на финансовото задължение или длъжникът е в период на изпитване след дадени от страна на банката отстъпки /експозиции с мерки по реструктуриране/. Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество включва и други индикатори, като напр. настъпили промени във финансовото състояние на длъжника, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността му да изпълнява своите задължения; установени неблагоприятни данни и пазарна информация свързана с длъжник, които повишават значително кредитния риск; промяна в подхода на банката за управление на експозиция и др.

За експозициите в неизпълнение, банката използва насоките на Регламент (ЕС) № 575/2013. Банката е приела, че е настъпило неизпълнение по отношение на определен длъжник, когато просрочието по договорените плащания е от повече от 90 дни и/или се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения без да се предприемат принудителни действия по реализиране на обезпечението. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции” съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Прегледът на индикаторите и оценката на експозициите се извършва на месечна база, под контрола на Дирекциите за управление на риска в ЦУ на банката, а съответните решения се вземат от ръководството на Банката.

Обезценката на финансовите активи във Фаза 1 се калкулира на база на „очаквани кредитни загуби за 12 месеца”, а за финансовите активи във Фаза 2 – на база на „очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовия актив”. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за активи с обективно доказателство за обезценка.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Банката прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране” или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Банката прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение /LGD/ за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба при неизпълнение/EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на банката – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници /МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ/. Използваните от банката макроикономически индикатори са: Ръст на Брутния вътрешен продукт /GDP/, Хармонизиран индекс на потребителските цени /HICP/, Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата /HPI/. Банката обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3-годишните прогнози на съответните институции.

Банката признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Банката оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Банката през друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Банката признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава през друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Банката може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност през друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Банката оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Банката в печалбата или загубата.

Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Банката промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Банката прекласифицира всички засегнати финансови активи. Банката не прекласифицира финансови пасиви.

Банката прекласифицира финансови активи като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Банката не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Банката, Банката преизчислява брунтата балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

Отписване на финансови инструменти

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Банката прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Банката отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.6. Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Банката. Налице е контрол, когато Банката е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

В индивидуалния финансов отчет на Банката, инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Последващо Банката извършва периодичен преглед за наличие на обезценка. Обезценката се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като загуби от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия.

Дивидентите от дъщерни дружества, се признават и отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато правото на Банката да получи дивидент е установено съгласно МСФО 9.

3.2.7. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Банката средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложен като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Банката в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3.2.8. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.9. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”, изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.9. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

Политиката на Банката е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Банката, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни за целите на индивидуалния финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Банката оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котираны (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3.2.10. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Банката има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Банката отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с този отпуск. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Банката е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала. Банката е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.11. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала (продължение)

Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Банката, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актьорските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Банката очаква да изплати.

3.2.12. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Банката има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.13. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в печалбата или загубата за периода. Банката не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9/МСС 39.

3.2.14. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Банката разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.14. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Банката е извършило към датата на изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.15. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019

Банката е приложила МСФО 16, използвайки подхода за кумулативно наваксване, съответно сравнителната информация не е преизчислявана и е представена съгласно МСС 17. Счетоводната политика съгласно МСС 17 и МСФО 16 е представена подробно по-долу.

Банката като лизингополучател

Банката оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Банката признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони). За тези лизингови договори Банката признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времевия модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Банката използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя като част от реда „Други задължения“ в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.15. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективната лихва) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Банката преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Банката не е направила такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Банката поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Банката да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят като част от „Дълготрайните активи“ в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Банката прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в политиката за отчитане на дълготрайните материални и нематериални активи.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.15. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в реда „Разходи за дейността“ в печалбата или загубата (виж бележка 26).

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Банката прилага тази практическа целесъобразна мярка.

Банката като лизингодател

Банката сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

Лизингови договори, при които Банката е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Винаги, когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността към лизингополучателя, договърът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

Когато договърът включва както лизингови, така и нелизингови компоненти, Банката прилага МСФО 15, за да разпредели възнаграждението по договора към всеки един от компонентите.

3.2.16. Отчитане на договори за оперативен лизинг в съответствие с МСС 17 до 31.12.2018

Банката като лизингополучател

В случаите, когато Банката е лизингополучател по договор за оперативен лизинг, получените по договора активи не се отразяват в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката. Извършените от страна на Банката плащания по договора се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Банката като лизингодател

В случаите, когато Банката е лизингодател по договор за оперативен лизинг, активите, отдадени от Банката по договора, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Банката и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета от Банката по отношение на подобни активи. Доходът от оперативния лизингов договор се признава от страна на Банката директно като приход в печалбата или загубата за съответния отчетен период.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.17. Активи, придобити от обезпечения

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Банката като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3.2.18. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са придобити и притежавани от Банката недвижими имоти /земя и сгради/, които Банката няма да използва в дейността си, и които Банката държи с цел получаване на доходи от наеми и/или за увеличаване на стойността на капитала. Инвестиционният имот се оценява първоначално по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Като своя счетоводна политика относно последващото им отчитане, Банката приема модела на цената на придобиване в съответствие с изискванията на МСС 16. В тази връзка те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизации се начисляват на придобитите като инвестиционни имоти сгради, като се прилага линейния метод. Годишната им амортизационна норма е 4% (25 години). Не се начисляват амортизации на придобитите като инвестиционни имоти земи.

3.2.19. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последиствия, които ще възникнат от начина, по който Банката очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.19. Данъчно облагане (продължение)

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3.2.20. Оперативни сегменти

Банката не оповестява информация по оперативни сегменти, тъй като бизнес дейностите, съставляващи банковата ѝ дейност, имат сходни икономически характеристики, няма съществени различия в естеството на предлаганите продукти и регулаторната среда, в която се извършват. Оперативните резултати от дейността се преглеждат и оценяват от ръководството на Банката на регулярна база. Банката не идентифицира отделни сегменти, които да отговарят на насоките, посочени в МСФО 8 Оперативни сегменти.

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Банката, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Кредитни загуби от обезценка на финансови инструменти;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Срок на лизинговите договори.

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модели на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 34.

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Банката са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Банката прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 33.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност (продължение)

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор ще бъде удължен (или не е прекратен). Повечето опции за удължаване на договорите за офиси са включени в лизинговите задължения, тъй като Банката разчита на дългосрочни взаимоотношения с наемодателите.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Дружеството се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

3.4. Управление на капитала

Банката определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Банката. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Банката следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Банката се преглежда регулярно от Управителния съвет на Банката.

Банката изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Банката следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2019 и 2018 Банката е спазвала регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от банката нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Парични средства в брой:		
В български лева	204,627	204,439
В чуждестранна валута	92,278	79,572
Парични средства на път:		
В български лева	81	-
В чуждестранна валута	40	73
Парични салда в Централната банка:		
Текуща сметка в български лева	1,436,198	1,413,633
Текуща сметка във валута	19,705	15
Резервен обезпечителен фонд RINGS	1,053	339
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	1,753,982	1,698,071

Текущата сметка в БНБ се използва за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на междубанковия сетълмент в страната.

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на Централната банка, Банката заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	39,997	23,000
В чуждестранна валута	15,670	29,046
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	128,147	124,705
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	141	144
В чуждестранна валута	2,260	8
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	35,004	49,251
Загуба от обезценка	(37)	(4,048)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	221,182	222,106

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2019 г. Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 304,324 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 30,601 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 273,723 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2019 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формиран коректив за очаквани кредитни загуби в размер на 1,094 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2020.

Към 31 декември 2018 г. Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 256,806 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 74,248 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 182,558 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2018 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формиран коректив за очаквани кредитни загуби в размер на 208 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2019.

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Български корпоративни ценни книжа	191,904	165,766
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	54,816	35,602
Деривати, държани за търгуване	28	56
Дългосрочни български държавни облигации	-	1
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	246,748	201,425

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 67,726 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 124,178 хил. лв.

Към 31 декември 2018 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 60,737 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 105,029 хил. лв.

Чуждестранните корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 39,772 хил. лв., акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 581 хил. лв., дялове в договорни фондове в размер на 4,516 хил. лв. и облигация в кредитна институция в размер на 9,947 хил. лв.

Към 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 34,896 хил. лв. и акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 706 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите държани за търгуване съответно в размер на 28 хил. лв. и 56 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Граждани:		
В български лева	897,185	776,458
В чуждестранна валута	53,374	59,748
Предприятия:		
В български лева	820,262	763,486
В чуждестранна валута	749,330	771,689
	<u>2,520,151</u>	<u>2,371,381</u>
Загуба от обезценка	<u>(77,532)</u>	<u>(113,309)</u>
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	<u>2,442,619</u>	<u>2,258,072</u>

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2019 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 14,149 хил. лв. (2018: 9,920 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Банката или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи	394	389
Текущи данъчни активи	6	459
Разходи за бъдещи периоди	2,834	2,526
Учредени вещни права за ползване на сгради	-	25,339
Активи, придобити от обезпечения	33,891	16,992
Други активи	<u>7,224</u>	<u>7,207</u>
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	<u>44,349</u>	<u>52,912</u>

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др.

Учредените в полза на Банката вещни права за ползване на сгради са възникнали в периода 2008 - 2017, като правата са учредени за различни срокове в рамките между 115 и 180 месеца. В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите. Банката няма задължения за бъдещи плащания, свързани с вещните права. Към 31 декември 2019 във връзка с влизането в сила от 1 януари 2019 на МСФО 16 Лизинг, вещните права са рекласифицирани и представени като активи с право на ползване, част от дълготрайните активи.

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матурирет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Средносрочни български държавни облигации	1,590	18,053
Дългосрочни български държавни облигации	279,890	270,181
Чуждестранни държавни облигации	167,266	127,328
Капиталови инвестиции във финансови институции	3	9
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	15,537	11,171
Български корпоративни ценни книжа	85,036	60,395
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	16,970	15,470
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	566,292	502,607

Към 31 декември 2019 за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 3,179 хил. лв. (2018г.: 1,706 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 118,279 хил. лв. (2018 г.: 91,328 хил. лв.) са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2019 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 15,537 хил. лв. (2018 г. 11,171 хил. лв.) представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 българските корпоративни ценни книжа в размер на 85,036 хил. лв. (2018 г. 60,395 хил. лв.) представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2019 чуждестранните държавни облигации в размер на 167,266 хил. лв. (2018 г. 127,328 хил. лв.) представляват в по-голямата си част държавните облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

11. ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, чуждестранни държавни облигации, по-голямата част на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Дългосрочни български държавни облигации	155,392	130,776
Чуждестранни държавни облигации	135,605	114,406
Български корпоративни облигации	7,964	7,964
Чуждестранни корпоративни облигации	12,743	9,811
Загуба от обезценка	(629)	(390)
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	311,075	262,567

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 107,654 хил. лв. (2018 г.: 130,776 хил. лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

12. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

12.1. Инвестиция в дъщерно предприятие “Централна кооперативна банка” АД, Скопие, Република Северна Македония

През 2008 Банката придобива контролно участие в капитала на дъщерното предприятие Централна кооперативна банка АД Скопие, Република Северна Македония. През октомври 2009 са конвертирани 22,354 броя, притежавани от Банката, обикновени акции с право на глас в привилегирани акции без право на глас. През декември 2009 Централна кооперативна банка АД, Скопие е изтеглила 208 броя собствени привилегирани акции.

През 2010, в резултат на Решение на Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегирани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас. Към 31 декември 2010 Банката притежава 263,696 броя обикновени акции с право на глас, представляващи 82.63% от капитала на дъщерното дружество.

През април 2010 Банката придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на Статер банка, Куманово, Република Северна Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката притежава 5,975 броя привилегирани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегирани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас. Към 31 декември 2010 Банката притежава 323,839 броя обикновени акции с право на глас, представляващи 93.79% от капитала на дъщерното дружество.

На 9 декември 2010 Общото събрание на акционерите на дъщерните дружества, Статер банка АД, Куманово и Централна кооперативна банка АД, Скопие приема спогодбата за вливане на Статер банка АД, Куманово към Централна кооперативна банка АД, Скопие. Съгласно спогодбата е взето решение за издаване на нова емисия обикновени акции на Централна кооперативна банка АД, Скопие. Обемът на тази емисия е 233,944 броя акции с номинал 41.2069 евро или 593,795,205 македонски денара.

12. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

12.1. Инвестиция в дъщерно предприятие “Централна кооперативна банка” АД, Скопие, Република Северна Македония (продължение)

Емисията е предназначена само за акционерите на Статер банка АД, Куманово, като коефициентът на размяна на съществуващите акции на акционерите на Статер банка АД, Куманово с акциите от новата емисия е в съотношение 1:0.6776. В резултат на размяната Централна кооперативна банка АД, София за притежаваните към 31 декември 2010 година 323,839 броя обикновени акции от капитала на Статер банка АД Куманово придобива 219,425 броя обикновени акции от новата емисия на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

На 3 януари 2011 се осъществява вливането на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Северна Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

Към 31 декември 2011 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87.35 % от капитала на дъщерното дружество.

През периода 2012 – 2019 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2019 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87,35% от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2019 и 2018 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 46,216 хил. лв.

12.2. Инвестиция в дъщерно предприятие УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД, София, Република България

През декември 2011 Банката придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През периода 2012 – 2019 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2019 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество. Към 31 декември 2019 и 2018 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 3,200 хил. лв.

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	31.12.2019	участие %	31.12.2018	участие %
“Централна кооперативна банка” АД, Скопие,	Република Северна Македония	Банкова дейност	46,216	87.35%	46,216	87.35%
УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД	България	Финансов сектор	3,200	100.00%	3,200	100.00%
			<u>49,416</u>		<u>49,416</u>	

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

13. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

13.1. Дълготрайни активи

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
01.01.2018	74,496	40,898	7,872	27,243	4,056	26,965	181,530
Придобити	-	349	2,166	512	13,354	241	16,622
Трансфери	8,368	2,508	1,542	217	(13,085)	450	-
Отписани	-	(4,181)	(440)	(416)	(413)	(20)	(5,470)
31.12.2018	<u>82,864</u>	<u>39,574</u>	<u>11,140</u>	<u>27,556</u>	<u>3,912</u>	<u>27,636</u>	<u>192,682</u>
Придобити	-	242	-	443	1,941	156	2,782
Трансфери	57	877	253	112	(1,592)	293	-
Отписани	-	(474)	(320)	(430)	(121)	(6)	(1,351)
31.12.2019	<u>82,921</u>	<u>40,219</u>	<u>11,073</u>	<u>27,681</u>	<u>4,140</u>	<u>28,079</u>	<u>194,113</u>
Амортизация							
01.01.2018	7,457	31,502	4,680	21,941	-	24,930	90,510
Начислени за периода, нетно	2,670	3,206	1,076	1,337	-	706	8,995
Амортизация на отписаните	-	(4,176)	(313)	(416)	-	(20)	(4,925)
31.12.2018	<u>10,127</u>	<u>30,532</u>	<u>5,443</u>	<u>22,862</u>	<u>-</u>	<u>25,616</u>	<u>94,580</u>
Начислени за периода, нетно	2,917	2,991	1,197	1,293	-	773	9,171
Амортизация на отписаните	-	(472)	(319)	(429)	-	(6)	(1,226)
31.12.2019	<u>13,044</u>	<u>33,051</u>	<u>6,321</u>	<u>23,726</u>	<u>-</u>	<u>26,383</u>	<u>102,525</u>
Нетна балансова стойност							
31.12.2018	<u>72,737</u>	<u>9,042</u>	<u>5,697</u>	<u>4,694</u>	<u>3,912</u>	<u>2,020</u>	<u>98,102</u>
31.12.2019	<u>69,877</u>	<u>7,168</u>	<u>4,752</u>	<u>3,955</u>	<u>4,140</u>	<u>1,696</u>	<u>91,588</u>

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Банката ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на индивидуалния отчет за финансовото състояние.

13.2. Активи с право на ползване

Активите с право на ползване са както следва:

	Земя и сгради	Транспортни средства	Общо
01.01.19	-	-	-
Първоначален ефект	52,552	782	53,334
Придобити	27,434	1,007	28,441
Отписани	(14,402)	-	(14,402)
31.12.19	<u>65,584</u>	<u>1,789</u>	<u>67,373</u>
Амортизация			
01.01.19	-	-	-
Начислени за периода, нетно	15,071	723	15,794
Амортизация на отписаните	(8,235)	-	(8,235)
31.12.19	<u>6,836</u>	<u>723</u>	<u>7,559</u>
Нетна балансова стойност			
31.12.19	<u>58,748</u>	<u>1,066</u>	<u>59,814</u>

В сравнителната информация за 2018 Дружеството е признало лизингови активи и лизингови задължения само във връзка с онези договори за лизинг, които са били класифицирани като „финансов лизинг“ съгласно МСС 17 „Лизинг“. Активите са представени като част от Дълготрайни активи и активи с право на ползване, а задълженията - като част от Други задължения в пасива на отчета за финансовото състояние. За корекциите, свързани с първоначалното прилагане на МСФО 16 „Лизинг“ на 1 януари 2019 г., вижте пояснение 2.3.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

14. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земя	Сгради	Общо
1 януари 2018	159	17,578	17,737
31 декември 2018	159	17,578	17,737
31 декември 2019	159	17,577	17,736
Амортизация			
1 януари 2018	-	1,218	1,218
Начислена за периода, нетно	-	703	703
31 декември 2018	-	1,921	1,921
Начислена за периода, нетно	-	703	703
31 декември 2019	-	2,624	2,624
Нетна балансова стойност			
31 декември 2018	159	15,657	15,816
31 декември 2019	159	14,953	15,112

Инвестиционните имоти на Банката към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 се състоят от земя и търговски сгради, част от които са отдадени под наем за период от 10 години. Приходите от наем на инвестиционни имоти за годините, приключващи на 31 декември 2019 са в размер на 176 хил. лв. (2018 г.: 176 хил. лв.). През отчетните периоди Банката не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти. Всички преки разходи, свързани с инвестиционните имоти, се покриват от лизингополучателите.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2019 е в размер на 18,791 хил. лв. (2018: 18,803 хил. лв.) и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категория и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Банката.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	9,709	6,163
- в чуждестранна валута	6,983	5,827
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6,239	25,512
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български лева	297	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489	490
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445	2,448
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	26,162	40,440

16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити		
В лева	1,422,652	1,152,938
В чуждестранна валута	198,342	156,678
	<u>1,620,994</u>	<u>1,309,616</u>
Срочни депозити		
В лева	1,122,914	1,205,461
В чуждестранна валута	889,832	874,276
	<u>2,012,746</u>	<u>2,079,737</u>
Спестовни влогове		
В лева	1,259,614	1,113,181
В чуждестранна валута	516,672	499,220
	<u>1,776,286</u>	<u>1,612,401</u>
Други депозити		
В лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	902	3,342
	<u>12,228</u>	<u>11,985</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,422,254</u>	<u>5,013,739</u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Депозити на граждани		
В български лева	2,781,982	2,524,708
В чуждестранна валута	1,401,692	1,360,367
	<u>4,183,674</u>	<u>3,885,075</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	1,023,198	946,872
В чуждестранна валута	203,154	169,807
	<u>1,226,352</u>	<u>1,116,679</u>
Депозити на други институции		
В български лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	902	3,342
	<u>12,228</u>	<u>11,985</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,422,254</u>	<u>5,013,739</u>

17. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ

През декември 2013 Банката е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Банката. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва, като главницата по заема се заплаща еднократно на падежа на емисията – 10.12.2020. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 10.12.2014, 10.12.2015, 10.12.2016, 10.12.2017, 10.12.2018, 10.12.2019 и 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

17. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През месец декември 2016 настъпи третото лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,620 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите. Стойността на задължението към 31 декември 2016 е в размер на 70,126 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи свързани с издаването на емисията.

През месец декември 2016 след предварително разрешение на БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които:

- Датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията. Дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023.

- Дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

През месец декември 2018 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,296 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Към 31.12.2018 част от облигационерите са упражнили правото си да конвертират притежавани от тях облигации в акции, като са подали уведомления за конвертиране. При условията на Проспекта на публично предлагане и допускане до търговия на емисията конвертируеми облигации на Банката, конвертирането е настъпило на датата на регистрирането му от Централен депозитар АД /дата на конвертиране/, което е осъществено преди 31.12.2018.

Процесът по вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър не е приключил към 31.12.2018, поради което Банката е отписала стойността на задължението за частта на конвертираните облигации в размер на 45,002 хил. лв. и е отразила същата стойност като увеличение на собствения капитал под формата на „други резерви“, оповестени в бележка 20.4.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2018 е в размер на 25,343 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

През месец декември 2019 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 468 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2019 е в размер на 25,424 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

18. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизии по съдебни дела се признават, когато на база експертна правна оценка се установи, че е вероятно Банката да трябва да посрещне тези задължения в близко бъдеще. Към 31 декември 2018 Банката е извършила анализ на заведените срещу нея съдебни дела и е начислила провизии по тях в размер на 316 хил. лв.

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти са определени от страна на Банката към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 в размер на 1,071 хил. лв. и 374 хил. лв.

18. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Провизии за съдебни дела	-	316
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти	1,071	374
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1,071	690

19. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	2,753	2,760
Деривати, държани за търгуване	10,079	1,272
Други задължения	5,096	4,295
Задължения към персонала при пенсиониране	1,184	1,025
Приходи за бъдещи периоди	578	550
Отсрочени данъчни пасиви	270	270
Задължения по лизингови договори (бележка 32)	42,336	-
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	62,296	10,172

Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2019 и 2018 Банката е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Банката, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения банката е използвала дисконтов процент от 2.25% и увеличение на възнагражденията с 0.50% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Банката е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Размер на задължението в началото на периода 1 януари	1,025	848
Разходи за лихви	23	33
Разходи за текущ трудов стаж	85	76
Изплатени доходи	(149)	(52)
Актюерски печалби и загуби	200	120
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,184	1,025

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите, държани за търгуване, в размер на 10,079 хил. лв. и 1,272 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

20. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

20.1. Емитиран капитал

Към 31 декември 2019 и 2018 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката се състои съответно от 127,129,970 и 113,154,291 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

Предприятието-майка на Банката, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2019		2018	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	61.03	77,584	68.56
Химимпорт АД	7,475	5.88	7,475	6.61
ЗАД Армеец АД	11,992	9.43	3,851	3.40
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	8,872	6.98	5,542	4.90
Други	21,207	16.68	18,702	16.53
	<u>127,130</u>	<u>100</u>	<u>113,154</u>	<u>100</u>

20.2. Резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2019 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2018: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 263,481 хил. лв. (2018: 229,712 хил. лв.).

20.3. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв към 31.12.2019 е формиран от преоценка на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в размер на 26,138 хил. лв. (2018: 19,287 хил. лв.) и отрицателна преоценка на планове с дефинирани доходи относно пенсии в размер на (320) хил. лв., (2018: (120) хил. лв.).

20.4. Други резерви

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката.

Към 31 декември 2018 Другите резерви в размер на 45,002 хил. лв. са формиран в резултат на конвертиране на част от емитираната от Банката облигационна емисия в акции, оповестено в бележка 17 Емитирани облигации.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

21. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	113,482	117,985
Ценни книжа	15,400	11,294
Депозити в банки	4,923	4,403
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	133,805	133,682
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	178	6
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10,913	8,954
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	122,714	124,722
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	133,805	133,682
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	6,677	9,791
Депозити на банки	825	358
Отрицателна лихва върху свръх резерви при БНБ	6,184	6,526
Емитирани облигации	817	2,535
Лихви по лизинг	1,291	-
Отрицателна лихва по предоставени средства в банки и други активи	664	-
Други	52	33
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	16,510	19,243
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	9,662	12,717
Отрицателна лихва по активите	6,848	6,526
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	16,510	19,243

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

22. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	26,841	25,518
Обслужване на сметки	15,780	14,831
Такси, свързани с кредитни експозиции	7,683	2,976
Обслужване по задбалансови ангажименти	920	837
Други приходи	10,753	10,134
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	61,977	54,296
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	9,433	7,664
Обслужване на сметки	1,200	971
Освобождаване на ценни пратки	781	712
Ценни книжа	52	65
Други разходи	618	497
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	12,084	9,909

23. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба/(загуба) от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	7,536	(395)
Загуба от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(816)	(77)
Загуба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(7,756)	(582)
(Загуба)/печалба от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	(96)	131
Печалба от преоценка с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	7,082	4,891
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	5,950	3,968

24. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Загуба от валутни сделки, нетно	(697)	(629)
Печалба от валутна преоценка, нетно	5,478	2,634
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	4,781	2,005

Печалбата от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преоценка представлява печалба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

25. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от дивиденди	1,469	1,253
Приходи от цесионни договори	209	316
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	13	49
Приходи от продажба на активи, придобити от обезпечения	62	60
Други приходи от дейността	1,520	2,098
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	3,273	3,776

Приходите от цесионни договори през 2019 произтичат от прехвърлени от страна на Банката чрез договори за цесия парични вземания. През 2018 приходите от цесионни договори са в размер на 316 хил. лв.

26. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Заплати и други разходи за персонала	41,539	39,664
Административни и маркетингови разходи	37,944	48,916
Други разходи	27,603	24,120
Амортизация	25,669	9,698
Материали и ремонти	2,698	2,888
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	135,453	125,286

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2019 и 2018 на регистрираните одитори суми в размер на 1,335 хил. лв. за 2019, в т.ч. 1,112 хил. лв. за независим финансов одит и 223 хил. лв. за други услуги, и 852 хил. лв. за 2018, в т.ч. 732 хил. лв. за независим финансов одит и 120 хил. лв. за други услуги.

27. ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

Разходите за обезценки за 2019 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2019	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	122	-	(5)	117
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(886)	-	-	(886)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	4,574	884	(9,972)	(4,514)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1,563)	-	-	(1,563)
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	(239)	-	-	(239)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	2,008	884	(9,977)	(7,085)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

27. ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разходите за обезценки за 2018 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(54)	-	-	(54)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(185)	-	-	(185)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,740)	825	(5,445)	(6,360)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(676)	-	1,830	1,154
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	(390)	-	-	(390)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(3,045)	825	(3,615)	(5,835)

28. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за текущи данъци	4,318	2,067
Разходи от отсрочени данъци, свързани с възникването и обратно проявление на временни разлики	(5)	(182)
Данъчен ефект от рекласификация в друг всеобхватен доход на дългови инструменти	(463)	572
Данъчен ефект от рекласификация в друг всеобхватен доход на капиталови инструменти	(134)	(110)
Данъчен ефект от рекласификация в неразмпределена печалба	-	1,170
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА	3,716	3,517
Данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	597	462
Данъчни приходи, признати директно в неразмпределената печалба	-	1,170

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2019 и 2018. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2019 и 2018 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2020 и 2019.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	261	262
Задължения към персонала при пенсиониране	86	91
Провизии за задължения	-	31
Лизинг	37	-
Дълготрайни материални и нематериални активи	10	5
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	394	389

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

28. ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни пасиви:		
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	61
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	270	270

Връзката между разходите за данъци в отчета за всеобхватния доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба преди данъци	37,958	37,287
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2019 и 10% за 2018	3,796	3,729
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/ неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	(80)	(212)
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,716	3,517
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	9.79%	9.43%

29. ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,242	33,770
Средно претеглен брой акции	124,985,756	113,154,291
ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.27	0.30

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2019 и 2018. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоемитираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	35,059	36,305
Средно претеглен брой акции	132,876,497	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.26	0.27

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29. ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	124,985,756	113,154,291
Потенциален брой акции от емитирани конвертируеми облигации	7,890,741	21,866,422
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	132,876,497	135,020,713

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 17.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,242	33,770
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	817	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	35,059	36,305

30. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Банкови гаранции		
В български лева	36,068	32,456
В чуждестранна валута	15,662	13,975
Загуба от обезценка	(1)	(9)
Общо банкови гаранции, нетно	51,729	46,422
Неотменими ангажменти	229,569	172,229
Загуба от обезценка	(1,070)	(365)
Общо неотменими ангажменти, нетно	228,499	171,864
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	281,299	218,660
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(1,071)	(374)
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	280,228	218,286

Към 31 декември 2019 и 2018 Банката има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 229,569 хил. лв. и 172,229 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншовете на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични средства	297,026	284,084
Парични средства в Централната Банка	1,456,956	1,413,987
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	218,248	193,043
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	1,972,230	1,891,114

32. ЛИЗИНГ

32.1. Лизинг като лизингополучател

32.1.1. Лизингови плащания, признати като пасив

31.12.2019

Класифицирани като:	
Нетекущи	33,381
Текущи	8,955
	<u>42,336</u>

Банката наема множество офис помещения, в които извършва своята дейност чрез банкови офиси. Банката е страна и по договори за лизинг на транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Банката) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Банката класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в своите имоти, машини и съоръжения (вижте бележка 13).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Банката, освен ако Банката има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване.

Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Банката да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Банката трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Банката е длъжна да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2019 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания	10,243	7,847	5,520	4,567	4,032	16,041	48,250
Финансови разходи	(1,288)	(1,080)	(891)	(727)	(595)	(1,333)	(5,914)
Нетна настояща стойност	8,955	6,767	4,629	3,840	3,437	14,708	42,336

32. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

32.1. Лизинг като лизингополучател (продължение)

32.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив

Банката е избрала да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания, направени по тези лизингови договори, се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2019, свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, произтичащи от краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност са в размер на 2,983 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. Банката е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност и общата сума на поетите задължения към тази дата е 1,335 хил. лв.

Суми, признати в печалбата и загубата

31.12.2019

Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(15,794)
Разходи за лихви по лизингови задължения	(1,291)
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,983)

Дължими минимални лизингови плащания							
До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	Общо	

31 декември 2019 г.

Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване

844	227	103	43	28	90	1,335
-----	-----	-----	----	----	----	-------

Към 31 декември 2019 Банката поема ангажимент за 1,335 хил. лв. за краткосрочни лизингови договори.

Банката не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Лизинговите задължения се наблюдават в рамките на Дирекция Финансово-счетоводна на Банката. Лизинговите задължения са деноминирани в български левове и евро.

32.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Банката е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

Дължими минимални лизингови плащания							
До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	Общо	

31 декември 2019 г.

868	478	431	381	368	1,058	3,584
-----	-----	-----	-----	-----	-------	-------

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,222 хил. лв. (2018: 1,326 хил. лв.). Банката няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

32. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

32.3. Оповестявания съгласно МСС 17

32.3.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Банката е сключила като лизингополучател за наемане на недвижими имоти, автомобили и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	9,610	19,857	4,323	33,790

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 13,070 хил. лв.

Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени през периода. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Банката.

Банката има много на брой лизингови ангажименти като лизингополучател по договори за наем на дълготрайни активи и няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

32.3.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Банката е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	1,095	2,296	1,107	4,498

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,326 хил. лв. Банката няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Банката, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Банката.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информизиране и последващ контрол на рисковете.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основните принципи, залегнали в политиката на Банката по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на “предпазливост”, който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопреетеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;
- Изпълнителни директори и Прокурист – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Банката – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Банката експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Тези сделки, търгувани от страна на Банката за собствена сметка, не са със съществен размер и дълъг матуритет и Банката не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Банката са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
 - Лихвен риск
 - Валутен риск
 - Ценови риск

33.1. Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Банката финансови активи. Банката управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Банката е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 1,753,982 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Банката поради тяхното естество и възможността Банката да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 221,182 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Банката в процентно изражение може да бъде 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 303,230 хил. лв. носят кредитен риск за Банката в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 30,494 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят съответно: 29,514 хил. лв. - 0% риск и 980 хил. лв. – 25% риск. Останалата част от вземанията в размер на 272,736 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят съответно: 267,122 хил. лв. - 100% риск и 5,614 хил. лв. - 150% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, в размер на 246,748 хил. лв., представляват капиталови инструменти - акции във финансови и нефинансови предприятия в размер на 108,079 хил. лв., дялове в договорни фондове на стойност 128,694 хил. лв., дългови инструменти в размер на 9,947 и деривати - 28 хил. лв. Посочените финансови инструменти са носители на кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 246,748 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в размер на 15,540 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 15,540 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 281,480 хил. лв. носят кредитен риск за Банката съответно: 88,964 хил. лв. - 0% риск и 192,516 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от други европейски държави в размер на 167,266 хил. лв., носят кредитен риск за Банката в зависимост от кредитния риск на държавата емитент.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

Дълговите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 102,006 хил. лв., носят кредитен риск за Банката, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 102,006 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 155,128 хил. лв., носят съответно 26,291 – 0% риск, 128,837 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от други държави са с балансова стойност в размер на 135,279 хил. лв., носят кредитен риск за Банката в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества с балансова стойност в размер на 20,668 хил. лв., носят кредитен риск за Банката, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 20,668 хил. лв. в абсолютна сума.

Инвестициите в дъщерните предприятия на Банката, Централна кооперативна банка АД, Скопие, Република Северна Македония и УД “ЦКБ Асетс Мениджмънт” ЕАД, София, Република България в общ размер на 49,416 хил. лв. носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 49,416 хил. лв. в абсолютна сума.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 2,442,619 хил. лв. носят кредитен риск за Банката. За определянето на размера на изложеност на Банката към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Банката, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Банката прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложили в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Банката за кредитен риск е в размер на 1,811,551 хил. лв.

Към 31 декември 2019 размерът на формираните от Банката провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 77,532 хил. лв.

33.1.1. Качество на активите

В таблиците по-долу Банката е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	159	-	3,889	4,048
Изменение в загубата от обезценка	(122)	-	5	(117)
Начислени за периода	19	-	5	24
Освободени през периода	(141)	-	-	(141)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Валутни и други движения	-	-	24	24
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	37	-	-	37

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	208	-	-	208
Изменение в загубата от обезценка	886	-	-	886
Начислени за периода	1,094	-	-	1,094
Освободени през периода	(208)	-	-	(208)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,094	-	-	1,094
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	12,803	1,504	99,002	113,309
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	(2,072)	(1,281)	7,867	4,514
– Трансфер към Фаза 1	881	(602)	(279)	-
– Трансфер към Фаза 2	(75)	237	(162)	-
– Трансфер към Фаза 3	(245)	(17)	262	-
– Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	157	102	1,249	1,508
– Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2,566)	(983)	(1,122)	(4,671)
– Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2,454	6	27	2,487
– Изменение в рисковите параметри	(2,678)	(24)	7,892	5,190
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,479)	(1,479)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
- Корекция от лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	10,731	223	66,578	77,532
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	390	-	-	390
Изменение в загубата от обезценка	239	-	-	239
Начислени за периода	282	-	-	282
Освободени през периода	(43)	-	-	(43)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	629	-	-	629
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	1,706	-	-	1,706
Изменение в загубата от обезценка	1,473	-	-	1,437
Начислени за периода	1,779	-	-	1,779
Освободени през периода	(306)	-	-	(306)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	3,179	-	-	3,179
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	321	2	42	365
Изменение в загубата от обезценка	649	(2)	58	705
Начислени за периода	1,429	11	127	1,567
Освободени през периода	(780)	(13)	(69)	(862)
Валутни и други движения	52	2	(54)	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,022	2	46	1,070

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	9	-	-	9
Изменение в загубата от обезценка	(8)	-	-	(8)
Начислени за периода	1	-	-	1
Освободени през периода	(9)	-	-	(9)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1	-	-	1

В таблиците по-долу Банката е представила структурата и изменението на брутните стойности на категориите активи

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	222,265	-	3,889	226,154
Изменение в брутната балансова стойност	(1,046)	-	5	(1,041)
Увеличение за периода	118,498	-	5	118,503
Намаление през периода	(119,544)	-	-	(119,544)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Други движения	-	-	24	24
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	221,219	-	-	221,219
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(37)	-	-	(37)
Балансова стойност към 31 декември 2019	221,182	-	-	221,182

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	256,806	-	-	256,806
Изменение в брутната балансова стойност	47,518	-	-	47,518
Увеличение за периода	304,324	-	-	304,324
Намаление през периода	(256,806)	-	-	(256,806)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	304,324	-	-	304,324
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(1,094)	-	-	(1,094)
Балансова стойност към 31 декември 2019	303,230	-	-	303,230

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	2,053,400	120,028	197,953	2,371,381
Изменение в брутната балансова стойност	240,575	(97,328)	45,814	189,061
- Трансфер към Фаза 1	49,638	(48,886)	(752)	-
- Трансфер към Фаза 2	(20,070)	20,918	(848)	-
- Трансфер към Фаза 3	(30,337)	(847)	31,184	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1,486	105	359	1,950
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(306,113)	(68,176)	(1,919)	(376,208)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	661,956	227	25,620	687,803
- Изменение в рисковите параметри	(115,985)	(669)	(7,830)	(124,484)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,479)	(1,479)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
- Корекция лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	2,293,975	22,700	203,476	2,520,151
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(10,731)	(223)	(66,578)	(77,532)
Балансова стойност към 31 декември 2019	2,283,244	22,477	136,898	2,442,619

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.1. Качество на активите (продължение)

Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	262,957	-	-	262,957
Изменение в брутна балансова стойност	48,747	-	-	48,747
Увеличение за периода	61,829	-	-	61,829
Намаление през периода	(13,082)	-	-	(13,082)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	311,704	-	-	311,704
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(629)	-	-	(629)
Балансова стойност към 31 декември 2019	311,075	-	-	311,075

Балансова стойност преди обезценка – Финансови активи оценявани по справедлива стойност през ДВД	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	502,607	-	-	502,607
Изменение в брутна балансова стойност	63,595	-	-	63,595
Увеличение за периода	321,946	-	-	321,946
Намаление през периода	(258,351)	-	-	(258,351)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	566,202	-	-	566,202
Загуба от обезценка към 31 декември 2019, отнесена в капитала	(3,179)	-	-	(3,179)

Кредитни ангажименти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2018	171,405	401	423	172,229
Изменение в стойността на кредитните ангажименти	57,690	(90)	(260)	57,340
Увеличение за периода	99,479	88	94	99,661
Намаление през периода	(41,789)	(178)	(354)	(42,321)
Други движения	(279)	(11)	290	-
Обща сума на кредитните ангажименти към 31 декември 2019	228,816	300	453	229,569
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(1,022)	(2)	(46)	(1,070)

Договори за финансови гаранции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2018	46,431	-	-	46,431
Изменение в брутна балансова стойност	5,299	-	-	5,299
Увеличение за периода	18,818	-	-	18,818
Намаление през периода	(13,519)	-	-	(13,519)
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2019	51,730	-	-	51,730
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(1)	-	-	(1)

Загуба от обезценка по вид актив	2019	2018
	Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	(37)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(1,094)	(208)
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	(77,532)	(113,309)
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	(629)	(390)
Финансови активи оценявани по справедлива стойност през ДВД	(3,269)	(1,706)
	(82,561)	(119,661)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.1. Качество на активите (продължение)

Предоставени кредити и аванси на клиенти	2019		2018	
	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	2,237,347	(11,056)	2,144,447	(32,130)
30-59 дни	101,567	(488)	28,082	(451)
60-89 дни	2,210	(53)	1,801	(84)
90-180 дни	8,870	(614)	1,823	(656)
Повече от 181 дни	170,157	(65,321)	195,228	(79,988)
Общо	2,520,151	(77,532)	2,371,381	(113,309)

	2019	2018
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2,520,151	2,371,381
Намалени с обезценка за несъбираемост	(77,532)	(113,309)
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	2,442,619	2,258,072

	31.12.2019			31.12.2018		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	460,044	(1,606)	458,438	363,541	(591)	362,950
Потребителски кредити	466,874	(9,039)	457,835	441,787	(8,691)	433,096
Кредитни карти	21,236	(2,006)	19,230	21,804	(1,497)	20,307
Други	2,405	(2,228)	177	9,074	(8,591)	483
Общо банкиране на дребно	950,559	(14,879)	935,680	836,206	(19,370)	816,836
Корпоративно кредитиране	1,569,592	(62,653)	1,506,939	1,535,175	(93,939)	1,441,236
Общо	2,520,151	(77,532)	2,442,619	2,371,381	(113,309)	2,258,072

Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
<i>Категория</i>	221,219	-	-	221,219	226,154
Общо брутна балансова стойност	221,219	-	-	221,219	226,154
Загуба от обезценка	(37)	-	-	(37)	(4,048)
Балансова стойност	221,182	-	-	221,182	222,106

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2019			2018	
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо	Общо
<i>Категория</i>	304,324	-	-	304,324	256,806
Общо брутна балансова стойност	304,324	-	-	304,324	256,806
Загуба от обезценка	(1,094)	-	-	(1,094)	(208)
Балансова стойност	303,230	-	-	303,230	256,598

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.1. Качество на активите (продължение)

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2019			Общо	2018
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		Общо
<i>Категория</i>	2,293,975	22,700	203,476	2,520,151	2,371,381
Общо брутна балансова стойност	2,293,975	22,700	203,476	2,520,151	2,371,381
Загуба от обезценка	(10,731)	(223)	(66,578)	(77,532)	(113,309)
Балансова стойност	2,283,244	22,477	136,898	2,442,619	2,258,072

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2019			Общо	2018
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		Общо
<i>Категория</i>	311,704	-	-	311,704	262,957
Общо брутна балансова стойност	311,704	-	-	311,704	262,957
Загуба от обезценка	(629)	-	-	(629)	(390)
Балансова стойност	311,075	-	-	311,075	262,567

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през ДВД	2019			Общо	2018
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		Общо
<i>Категория</i>	566,202	-	-	566,292	502,607
Общо брутна балансова стойност	566,202	-	-	566,292	502,607
Загуба от обезценка, отразена в капитала	(3,179)	-	-	(3,179)	(1,706)

Кредитни ангажименти	2019			Общо	2018
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		Общо
<i>Категория</i>	228,816	300	453	229,569	172,229
Общо брутна балансова стойност	228,816	300	453	229,569	172,229
Провизии за очаквани загуби	(1,022)	(2)	(46)	(1,070)	(365)

Договори за финансови гаранции	2019			Общо	2018
	фаза 1 12-месечни ОКЗ	фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок		Общо
<i>Категория</i>	51,730	-	-	51,730	46,431
Общо брутна балансова стойност	51,730	-	-	51,730	46,431
Провизии за очаквани загуби	(1)	-	-	(1)	(9)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.2. Концентрация на кредитния риск

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Банката по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Централни банки	2,180	926
Български търговски банки	55,982	52,292
Чуждестранни търговски банки	163,057	172,936
Общо	221,219	226,154
Концентрация по регион		
Европа	217,352	223,812
Америка	406	2,286
Азия	3461	56
Общо	221,219	226,154

Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2019	2018
Корпоративни:	304,324	256,806
Строителство	38,188	31,036
Търговия и финанси	202,874	176,983
Транспорт и комуникации	20,571	13,104
Други	42,691	35,683
Общо	304,324	256,806
Концентрация по региони		
Европа	304,324	256,806
Общо	304,324	256,806

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	290,998	245,183
Банки	9,810	9,810
Корпоративни:		
Търговия и финанси	10,896	7,964
Общо	311,704	262,957
Концентрация по региони		
Европа	302,054	262,957
Азия	9,650	-
Общо	311,704	262,957

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	448,746	415,562
Корпоративни:	102,096	75,865
Строителство	10,118	9,635
Промисленост	16,772	19,351
Търговия и финанси	63,029	43,570
Други	12,177	3,309
Общо	550,842	491,427
Концентрация по региони		
Европа	550,842	491,427
Общо	550,842	491,427
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	950,559	836,206
Ипотечни	460,044	363,541
Потребителски	466,874	441,787
Кредитни карти	21,236	21,804
Други	2,405	9,074
Корпоративни:	1,569,592	1,535,175
Селско и горско стопанство	89,866	72,761
Промисленост	40,096	44,314
Строителство	461,243	387,568
Търговия и финанси	736,230	783,865
Транспорт и комуникации	135,823	120,398
Други	106,334	126,269
Общо	2,520,151	2,371,381
Концентрация по региони		
Европа	2,520,082	2,370,645
Америка	5	733
Азия	64	3
Общо	2,520,151	2,371,381
Кредитни ангажменти	2019	2018
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	48,448	48,101
Ипотечни	1,233	792
Потребителски	7,657	7,287
Кредитни карти	39,558	40,022
Корпоративни:	181,121	124,128
Селско и горско стопанство	13,829	3,275
Промисленост	599	713
Строителство	37,234	42,022
Търговия и финанси	120,909	72,409
Транспорт и комуникации	3,347	1,964
Други	5,203	3,745
Общо	229,569	172,229
Концентрация по региони		
Европа	229,535	172,191
Америка	34	34
Близкия изток и Африка	-	4
Общо	229,569	172,229

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Договори за финансови гаранции	2019	2018
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно	109	103
Други	109	103
Корпоративни:	51,621	46,328
Селско и горско стопанство	969	3,621
Промисленост	10,527	10,379
Строителство	5,584	3,487
Търговия и финанси	22,549	18,814
Транспорт и комуникации	7,200	4,022
Други	4,792	6,005
Общо	51,730	46,431
Концентрация по региони		
Европа	51,730	46,431
Общо	51,730	46,431

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Банката приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки банката не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Банката на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2019	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	112,174	1,930
Обезценка	(38,551)	(639)
Стойност след обезценка	73,623	1,291

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

2018	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	89,014	1,466
Обезценка	(40,614)	(595)
Стойност след обезценка	<u>48,400</u>	<u>871</u>

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на брутната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2019	2018
По-малко от 50%	109,620	80,147
От 50% до 75%	190,990	146,880
От 75% до 90%	151,063	119,089
От 90% до 100%	6,097	11,972
Над 100%	2,274	5,453
Общо	<u>460,044</u>	<u>363,541</u>

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Банката определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Банката е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Банката изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Банката приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Банката периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, вземайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Банката счита, че то не е достатъчно, Банката изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

33.1.3. Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на банката с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Банката, стратегическото си развитие и планиран ръст.

Минималните капиталови съотношения за Банката се определят от БНБ и Регламент №575/2013, като Банката исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.1. Кредитен риск (продължение)

33.1.3. Капиталов риск (продължение)

Управлението на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Банката и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институцията.

Политиките на Банката, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на банката. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на Банката, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на банката (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третират по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Централна кооперативна банка АД извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността си, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

33.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матурирещата структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Банката да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните икове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Банката е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Банката е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Банката политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на Българска народна банка и Европейския банков орган е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Банката над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на ЦКБ АД към 31.12.2019 г. е в размер на 556.59% (31.12.2018 г.: 573.09%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.2. Ликвиден риск (продължение)

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2019 съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,753,982	-	-	-	-	1,753,982
Предоставени ресурси и аванси на банки	218,263	-	-	-	2,919	221,182
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	4,217	-	232,584	-	9,947	246,748
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	56,447	72,572	273,864	1,225,794	813,942	2,442,619
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,991	-	877	247,599	315,825	566,292
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	-	-	-	96,990	214,085	311,075
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,132,142	228,196	557,689	1,570,383	1,356,718	5,845,128
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,162	-	-	-	-	26,162
Задължения към други депозанти	2,529,899	344,486	1,067,931	1,475,928	4,010	5,422,254
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
Провизии за задължения	-	-	1,071	-	-	1,071
Други задължения	20,783	1,479	6,654	18,673	14,707	62,296
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,576,844	345,965	1,075,656	1,520,025	18,717	5,537,207

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2018 съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,698,071	-	-	-	-	1,698,071
Предоставени ресурси и аванси на банки	193,043	-	-	29,063	-	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2,985	-	198,440	-	-	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	69,284	44,322	217,630	1,266,353	660,483	2,258,072
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18,916	25,146	8,960	229,219	220,366	502,607
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	11,217	-	-	52,138	199,212	262,567
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,028,257	199,003	517,352	1,576,773	1,080,061	5,401,446
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,440	-	-	-	-	40,440
Задължения към други депозанти	2,300,164	346,321	1,073,309	1,289,285	4,660	5,013,739
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
Провизии за задължения	-	-	690	-	-	690
Други задължения	9,147	-	109	455	461	10,172
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,349,751	346,321	1,074,108	1,315,083	5,121	5,090,384

Финансовите пасиви на Банката са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.2. Ликвиден риск (продължение)

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,469,846 хил. лв. към 31 декември 2019 (2018 г: 1,282,673 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Банката счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2019 и 2018.

33.3. Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Банката. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Банката в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

33.3.1. Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Банката се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Банката, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2019 е отрицателен, в размер на (1,635,035) хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Банката (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите, инвестициите в дъщерни предприятия) е минус 39.49%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	218,263	-	-	-	2,919	221,182
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	9,947	9,947
Предоставени кредити и аванси на клиенти	56,447	72,572	273,864	1,225,794	813,942	2,442,619
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,991	-	877	232,059	315,825	550,752
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	-	-	-	96,990	214,085	311,075
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	373,943	228,196	325,105	1,554,843	1,356,718	3,838,805
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,162	-	-	-	-	26,162
Задължения към други депозанти	2,529,899	344,486	1,067,931	1,475,928	4,010	5,422,254
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,556,061	344,486	1,067,931	1,501,352	4,010	5,473,840
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,182,118)	(116,290)	(742,826)	53,491	1,352,708	(1,635,035)

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.3. Пазарен риск (продължение)

33.3.1. Лихвен риск (продължение)

Дисбалансът на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2018 е отрицателен, в размер на (1,588,751) хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Банката (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 42.34%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	193,043	-	-	29,063	-	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, държани за търгуване	1	-	-	-	-	1
Предоставени кредити и аванси на клиенти	69,284	44,322	217,630	1,266,353	660,483	2,258,072
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	18,916	25,146	8,960	218,039	220,366	491,427
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	11,217	-	-	52,138	199,212	262,567
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	327,202	199,003	318,912	1,565,593	1,080,061	3,490,771
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,440	-	-	-	-	40,440
Задължения към други депозанти	2,300,164	346,321	1,073,309	1,289,285	4,660	5,013,739
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,340,604	346,321	1,073,309	1,314,628	4,660	5,079,522
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,013,402)	(147,318)	(754,397)	250,965	1,075,401	(1,588,751)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Банката на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2019 година върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 3,921 хил. лв. (2018: 3,285 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,469,846 хил. лв. към 31 декември 2019 година (2018 г: 1,282,673 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Банката счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2019 и 2018 година.

33.3.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Банката в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Банката в евро не носи риск за Банката.

Рисково претеглената нетната валутна позиция към 31 декември 2019 година във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Банката.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисково претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Банката и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.3. Пазарен риск (продължение)

33.3.2. Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2019 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	40,134	27,258	82,114	71,676	221,182
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	302,250	980	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	190,464	11,984	25	44,275	246,748
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,686,109	753,341	209	2,960	2,442,619
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	145,782	412,701	7,521	288	566,292
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	26,291	284,784	-	-	311,075
Инвестиции в дъщерни предприятия	3,200	46,216	-	-	49,416
ОБЩО АКТИВИ	2,394,230	1,537,264	89,869	119,199	4,140,562
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	10,006	14,054	657	1,445	26,162
Задължения към други депозанти	3,816,507	1,311,761	196,728	97,258	5,422,254
Емитирани облигации	-	25,424	-	-	25,424
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,826,513	1,351,239	197,385	98,703	5,473,840
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,432,283)	186,025	(107,516)	20,496	(1,333,278)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2018 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	23,024	29,272	101,711	68,099	222,106
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	205,184	51,414	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	164,359	2,113	27	34,926	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,506,890	743,638	3,784	3,760	2,258,072
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	108,433	389,249	4,925	-	502,607
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	-	262,567	-	-	262,567
Инвестиции в дъщерни предприятия	3,200	46,216	-	-	49,416
ОБЩО АКТИВИ	2,011,090	1,524,469	110,447	106,785	3,752,791
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6,162	30,896	2,437	945	40,440
Задължения към други депозанти	3,480,223	1,241,679	200,431	91,406	5,013,739
Емитирани облигации	-	25,343	-	-	25,343
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,486,385	1,297,918	202,868	92,351	5,079,522
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,475,295)	226,551	(92,421)	14,434	(1,326,731)

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

33.3. Пазарен риск (продължение)

33.3.3. Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Банката може да претърпи загуба. Основната заплаха за Банката е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Банката не притежава съществени експозиции в деривативни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и дялове в договорни фондове от портфейла с финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, общо на стойност – 236,773 хил. лв. (2018 г: 201,369 хил. лв.).

34. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2019 и 2018, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2019				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	246,748	195,393	1,702	49,653
- деривати	28	-	28	-
- дългови ценни книжа	9,947	-	-	9,947
- капиталови ценни книжа	236,773	195,393	1,674	39,706
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	566,292	546,071	7,975	12,246
- дългови ценни книжа	550,752	542,777	7,975	-
- капиталови ценни книжа	15,540	3,294	-	12,246
ОБЩО АКТИВИ	813,040	741,464	9,677	61,899
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	10,079		10,079	-
ОБЩО ПАСИВИ	10,079		10,079	-

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

34. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2018				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата	201,425	154,471	12,109	34,845
- деривати	56	-	56	-
- дългови ценни книжа	1	1	-	-
- капиталови ценни книжа	201,368	154,470	12,053	34,845
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	502,607	439,590	13,909	49,108
- дългови ценни книжа	491,427	438,144	13,909	39,374
- капиталови ценни книжа	11,180	1,446	-	9,734
ОБЩО АКТИВИ	704,032	594,061	26,018	83,953
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	1,272	-	1,272	-
ОБЩО ПАСИВИ	1,272	-	1,272	-

35. СДЕЛКИ И САЛДА СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Банката е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Банката приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Банката е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане на кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Банката и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2019 и 2018 Банката има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2019	Салдо към 31.12.2018
Предприятие-майка		
Получени депозити	14	91
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	44,107	49,281
Издадени гаранции	4,534	4,778
Репо сделки	-	11,316
Други вземания	679	599
Други задължения	1	1
Получени депозити	29,315	43,947
Предоставени депозити	3,626	3,725
Получени средства по емитирани облигации	258	258
Дъщерни предприятия		
Получени депозити	1,177	1,237
Предоставени депозити	352	3,354
Придобита облигация	9,947	-
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Отпуснати кредити	989	1,939
Други вземания	8	8
Получени депозити	4,551	3,870

35. СДЕЛКИ И САЛДА СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходите и разходите, реализирани от Банката през 2019 и 2018 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2019	Обем през 2018
Предприятие-майка		
Приходи от такси и комисионни	1	1
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	2,129	3,821
Приходи от такси и комисионни	1,405	1,123
Приходи от услуги	264	287
Разходи за лихви	(620)	(1,384)
Разходи за услуги	(7,537)	(4,609)
Разходи за такси и комисионни	-	(1)
Дъщерни предприятия		
Разходи за лихви	-	(1)
Приходи от лихви	171	12
Приходи от такси и комисионни	7	4
Разходи за такси и комисионни	(2)	(1)
Приходи от дивиденди	1,056	1,101
Приходи от услуги	140	183
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Приходи от лихви	5	12
Приходи от такси и комисионни	8	8
Приходи от услуги	1	-
Разходи за лихви	(3)	(2)
Разходи за услуги	(168)	(168)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 504 хил. лв. (2018: 530 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 504 хил. лв. (2018: 519 хил. лв.).

36. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които Банката има дъщерни дружества или е установила клонове.

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Банката извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

36. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2019	2018	2019	2018
Общ оперативен доход	181,092	168,323	100	252
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	38,539	37,448	(581)	(161)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,716)	(3,517)	-	-
Доходност на активите (%)	0.57	0.60	(19.87)	(6.80)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,738	1,965	5	5
Получени държавни субсидии	-	-	-	-

37. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

Във връзка с възникнала епидемия от зараза с коронавирус (COVID-19) и свързаните с нея промени в стопанските отношения между субектите, за Банката е възникнало значително некоригиращо събитие до датата на издаване на настоящия финансов отчет. Ефектите от това некоригиращо събитие не са довели до преизчислени приблизителни оценки, промени в параметрите на моделите за оценка на очакваната загуба (ECL) и не водят до промяна в класификацията или бизнес моделите на финансови активи към датата на финансовия отчет.

Във връзка с обявеното национално извънредно положение и мерките за защита на персонала и ограниченията за движение на хора, наложени от Националния щаб, Ръководството на Банката е активирало План за непрекъсваемост на дейността. В съответствие с предписаните в Плана мерки, Банката е разпределила персонала на ЦУ на 2 локации, като е подsigурирала пълно дублиране на всичките си критични функции, като не очаква да изпита каквито и да е трудности и прекъсвания на дейността. Предприети са мерки за физическа защита на банковия персонал, изложен на пряк риск от заразяване в банковите салони, като се спазват съответните предписания на властите – доставка на лични предпазни средства, ограничаване струпването на клиенти на по-малко от 2м. един от друг, поставяне на прозрачни предпазни екрани в точките на контакт, индустриално дезинфектиране на банковите помещения два пъти дневно и др. В по-големите градове на страната е въведен ротационен принцип на работа на отделните точки на продажба, като така е подsigурен непрекъсваем капацитет, дори и при пряка зараза на персонал.

37. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С оглед на предприетите от различни правителства, вкл. българското, динамични мерки за ограничаване на движението на хора и наложените от това промени, отразяващи се пряко на развитието на икономическите отрасли на Република България, държавите от ЕС и останалите държави търговски партньори на компании от страната, Ръководството на Банката не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността на Банката, но счита, че въздействието би могло да доведе до волатилност на пазарния и ценови риск, свързан с финансовите активи на Банката и е възможно да има негативен ефект върху дейността на кредитополучатели и съответно резултатите от дейността на Банката. По-важните икономически сектори, които ще бъдат повлияни от ограничителните мерки вследствие на пандемията и към които Банката има кредитна експозиция са: туристическия сектор, строителство, търговия на едро и дребно, транспорт. Очакванията на Ръководството са негативните ефекти да отшумят след отпадането на ограниченията за движението на хора, транспортни средства и стоки, като икономическата активност се очаква да бъде положително повлияна от обявените мерки за подкрепа и заделените допълнителни държавни и европейски фондове, водещи до допълнителни публични гаранции на портфейли с вземания, допълнително безлихвено финансиране на стопански субекти и преки помощи за засегнатите компании и лица. Доколкото тези мерки ежедневно се допълват и разширяват, Ръководството на Банката не е в състояние да оцени окончателния ефект върху стопанската активност, зависеща и от неизвестната към момента продължителност на въведените карантинни ограничения.

Доколкото ликвидните активи на Банката превишават многократно регулаторните изисквания и към момента ликвидните буфери на банката са незасегнати, Ръководството не очаква да зависи от финансиране, повлияно от епидемията с коронавирус.

Ръководството на Банката счита, че възможността на Банката да продължи дейността си като действащо предприятие няма да бъде нарушена вследствие на влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние на Банката и резултатите от дейността и.